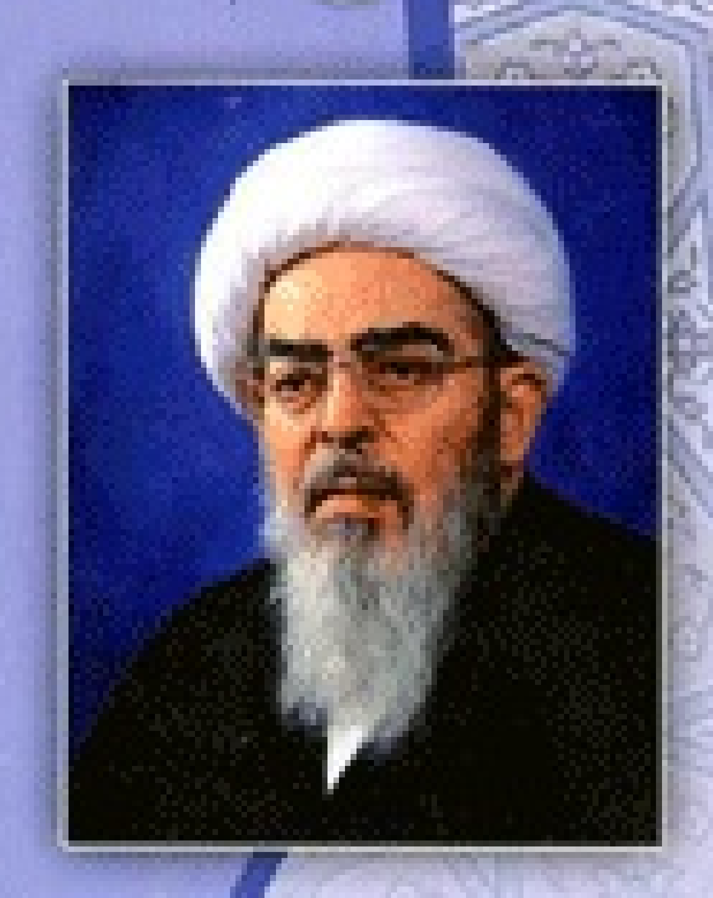
رسالہ توضیح المسائل

فقیہ اہل بیت عصمت و طہارت مرجع عالیقدر

حضرت آیۃ اللہ العظمی آقای حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی

بسم الله الرحمن الرحیم

رساله توضیح المسائل(للفاضل) - (حج)

نویسنده:

آیت الله العظمی حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی (دام ظله)

ناشر چاپی:

مطبوعاتی امیر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رساله توضیح المسائل(للفاضل) – (حج)

مشخصات کتاب

سرشـناسه : فاضـل لنکرانی محمـد، ۱۳۱۰ – ۱۳۸۶. عنـوان و نـام پدیـدآور : رسـاله توضـیح المسائـل(للفاضـل) – (حـج) محمد فاضل‌لنکرانی وضعیت ویراست : [ویراست؟]. مشخصات نشر : قم مطبوعاتی امیر [مرکز پخش ۱۳۸۲. مشخصات ظاهری : ۵۶۰ ص. شابـک : ۶۰۰۰ریـال یـادداشت : چـاپ قبلی: مطبوعاتی امیر، ۱۳۸۲(ویراست). یـادداشت : چـاپ هشـتاد و هشـتم. یادداشت : عنوان عطف توضیح‌المسائل یـادداشت : واژه‌نامه عنوان عطف : توضـیح‌المسائل موضوع : فقه جعفری -- رساله عملیه رده بنـدی کنگره : ۱۳۸۲BP۱۸۳/۹/ ف۱۸ر۵ رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۴۲۲ شماره کتابشناسی ملی : ۲۰۹۴۷۱۰

احکام حج

مسأله ۱۴۳۸: حج: زیارت کردن خانه خدا و انجام اعمالی است که دستور داده‌اند در آنجا بجا آورده شود و در تمام عمر بر کسـی که شـرایط زیر را دارا باشـد، یک مرتبه واجب می‌شود. اوّل: بالغ باشد. دوّم: عاقل و آزاد باشد. سوّم: بواسطه حجّ مجبور نشود کار حرامی که اهمیتش در شرع از حج بیشتر است انجام دهد یا عمل واجبی را که از حجّ مهمتر است ترک کند. چهارم: مستطیع باشد، و مستطیع بودن به چنـد چیز است: اوّل: آنکه توشه راه و چیزهـایی را که بر حسب حالش در سفر به آن محتاج است و در کتابهای مفصّل گفته شده دارا باشد، و نیز مالی که بتواند بلیط سفر یا وسیله سفر را تهیّه کند داشته باشد. دوّم: سلامت مزاج و توانایی آن را داشـته باشـد که بتواند مکّه رود و حج را بجا آورد. سوّم: در راه مانعی از رفتن نباشد و اگر راه بسـته است یا انسان بترسد که در راه جان او از بین برود حجّ بر او واجب نیست ولی اگر از راه دیگری بتواند برود اگر چه دورتر باشد در صورتی که مشقّت زیاد نداشته باشد و خیلی غیر متعارف نباشد رساله توضیح المسائل(للفاضل)، ص: ۳۳۷ باید از آن راه برود. چهارم: بقدر بجا آوردن اعمال حج وقت داشـته باشـد. پنجم: مخـارج کسـانی را که خرجی آنـان بر او واجب است مثـل زن و بچّه و مخارج کسانی را که مردم خرجی دادن به آنها را لازم می‌داننـد داشـته باشـد. شـشم: بعـد از برگشـتن کسـب یا زراعت یا عایـدی ملک یا راه دیگری برای معاش خود داشـته باشـد که مجبور نشود به زحمت زنـدگی کنـد و اگر کسـی که آنچه دارد در راه حج خرج کند زندگی او قبل و بعد از حج فرق نکنـد حـج بر او واجب است پس کسانی که زندگیشان از طریق وجوهات شـرعیه تأمین می‌شود و حج رفتن وضع زندگی آنها را مختل نمی‌کنـد اگر به انـدازه حـج مالی داشـته باشـند حـج بر آنها واجب می‌شود. مسأله ۱۴۳۹: کسـی که بـدون خانه ملکی رفع احتیاجش نمی‌شود، وقتی حـج بر او واجب است که پول خانه را هم داشـته باشـد. مسأله ۱۴۴۰: زنی که می‌توانـد به مکّه برود، اگر بعد از برگشـتن از خود مالی نداشته باشد و شوهرش هم فقیر باشد و خرجی او را ندهد و ناچار شود که به سختی زندگی کند، حج بر او واجب نیست. مسأله ۱۴۴۱: اگر کسـی توشه راه و وسیله سفر نداشته باشد و دیگری بگوید حجّ برو من خرج تو و عیالات تو را در موقعی که در سـفر حـج هسـتی می‌دهم، حجّ بر او واجب می‌شود. مسـأله ۱۴۴۲: اگر خرجی رفتن و برگشـتن و خرجی عیالات کسـی را در مدّتی که مکّه می‌رود و بر می‌گردد به او ببخشـند و با او شـرط کنند که حج کند، اگر چه قرض داشته باشد و در موقع برگشـتن هم مالی که بتوانـد با آن زنـدگی کنـد نداشـته باشد باید قبول نماید و حج بر او واجب می‌شود. مسأله ۱۴۴۳: اگر مخارج رفتن و برگشـتن و مخارج عیالات کسـی را در مـدّتی که مکّه می‌رود و بر می‌گردد به او بدهنـد و بگوینـد: حـج برو، ولی ملک او نکنند، حج بر او واجب می‌شود. رساله توضـیح المسائل(للفاضل)، ص: ۳۳۸ مسأله ۱۴۴۴: اگر مقداری مال که برای حج کافی است به کسـی بدهند و با او شـرط کنند که در راه مکّه خدمت کسی که مال را داده بنماید، حج بر او واجب نمی‌شود ولی اگر قبول کند و خدمت، منافات با انجام مناسک حج نداشـته باشد حجّ واجب می‌شود. مسأله ۱۴۴۵: اگر مقداری مال به کسـی بدهند و حج بر او

واجب شود، چنانچه حج نماید، هر چند بعداً مالی از خود پیدا کند، دیگر حج بر او واجب نیست. مسأله ۱۴۴۶: اگر برای تجارت یا کار دیگری به جدّه برود و آنجا مالی بدست آورد که اگر بخواهد از آنجا به مکّه رود مستطیع باشد و سایر شرایط را دارا باشد باید حج کند و در صورتی که حج نماید، اگر چه بعداً مالی پیدا کند که بتواند از وطن خود به مکه رود، دیگر حج بر او واجب نیست. مسأله ۱۴۴۷: اگر انسان اجیر شود که مباشرةً از طرف کس دیگر حج کند، چنانچه خودش نتواند برود و بخواهد دیگری را از طرف خودش بفرستد باید از کسی که او را اجیر کرده اجازه بگیرد. مسأله ۱۴۴۸: اگر کسی مستطیع شود و مکه نرود و فقیر شود و استطاعتش از دست برود باید به هر طریق که می‌تواند حج را بجا آورد، ولو با قرض گرفتن یا اجیر شدن باشد. مسأله ۱۴۴۹: اگر در سال اولی که مستطیع شده بدون سستی و تأخیر به مکّه رود و در وقت معیّنی که دستور داده‌اند به عرفات و مشعر الحرام نرسد چنانچه در سالهای بعد مستطیع نشود حج بر او واجب نیست ولی چنانچه از سالهای پیش مستطیع بوده و نرفته به هر طریق که می‌تواند باید حج بجا آورد. مسأله ۱۴۵۰: اگر در سال اولی که مستطیع شده حج نکند و بعد بواسطه پیری یا مرض و ناتوانی نتواند حج نماید و نا امید باشد از اینکه بعداً خودش حج کند، باید دیگری را از طرف خود بفرستد تا برایش حج انجام دهد بلکه اگر در سال اوّلی که به قدر رفتن حج مال پیدا کرده، بواسطه پیری یا مرض یا ناتوانی نتواند حجّ کند احتیاط مستحب آن است که کسی را از طرف خود بفرستد که حجّ نماید. مسأله ۱۴۵۱: کسی که از طرف دیگری برای حج اجیر شده، باید طواف نساء را از طرف او بجا آورد و اگر بجا نیاورد، زن بر آن اجیر حرام می‌شود.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه ج)تولید

نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و... ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹